

Croeso i Warchodfa Natur Genedlaethol (GNG) Morfa Harlech

Mae Gwarchodfa Natur Genedlaethol Morfa Harlech yn un o'r systemau twyni tywod pwyseicaf yn Mhrydain ac yn un o lond llaw yn unig yng Nghymru sy'n dal i dyfu.

Gyda'i gilydd, mae Morfa Dyffryn a Morfa Harlech i'r gogledd yn ffurfi ardal barhaus, fwy neu lai, o dwyni tywod ar hyd arfordir gogledd Meirionnydd.

Mae twyni fel yr rhain gyda'u hardaloedd tywod noeth yn dod yn gynyddol brin. Maent yn cynnig cartref i blanhigion ac anifeiliad pri'n ahydnon ar ymddygiad.

Welcome to Morfa Harlech National Nature Reserve (NNR)

Morfa Harlech National Nature Reserve is one of the most important actively growing dune systems in Britain and one of only a handful in Wales.

Together, Morfa Dyffryn and Morfa Harlech to the north form an almost continuous area of sand dunes along the north Meirionnydd coast.

Dunes like these with bare sand areas are becoming increasingly rare. They provide a home for rare and highly specialised plants and animals.

Rydych yma
You are here

Beth sydd i'w wneud o'r fan hon?

Dilynwch y llwybr o'r fan hon i'r traeth - mae'r gwarchodfa yn dechrau ychydig i'r gogledd (trowch i'r dde ar hyd y traeth).

Rydym wedi ffensi'r rai rhannau o'r gwarchodfa i ganiatâu pori neu i ddiogelu planhigion twyni bregus.

What can you do from here?

Take the path from here to the beach - the reserve starts just to the north (turn right along the beach).

We have fenced off some parts of the reserve to allow grazing or to protect fragile dune plants.

Penian y forwyn
Maiden pink

Tegurian bera
Pyramidal orchid

Bwrned chwe smotyn -
Gwyfyn sy'n hedfan yn y dydd (mae'r rhan fwyaf yn hedfan yn y nos)
Six spot burnet moth -
A day-flying moth (most fly at night)

Tegurian y wenynen -
Mae'n dynwared y wenynen i'w denu
Bee orchid -
Mimics a bumblebee to attract them

Trilliw'r twyni
Dune pansy

Britheg y gors
Marsh fritillary

Trysor naturiol cenedlaethol

Mae'r tirlun arfordirol trawiadol hwn yn un o'n trysorau naturiol cyfoethocaf ac yn gartref i ystod eang o blanhigion ac anifeiliad, a'r cyfan wedi'u haddasu'n benodol i fywyd ar ymyl y môr.

Twyni tywod yn cefnogi ystod o flodau prin

O faes parcio Min y Don (gweler map), yn y gwanwyn a'r haf cadwch olwg am drilliw'r twyni, tegeirian bera neu hyd yn oed tegeirian y wenynen prin. Nieu effallai y byddwch chi'n ddigon ffodus i weld penigan y forwyn.

Cartref i bryfed prin

Mae'r glaswelltiroedd twyni sych yn gartref i nifer o löynnod byw a gwyfynod, fel y gwyfyn bwrned chwe smotyn a'r glöynnod byw gleision cyffredin a'r coprau bach. Mae pryfed eraill fel rhai o'n gwenyn prinnaif, a gwenyn meirch unig yn dibynnu ar ywod noeth.

Cyfeillion pluog Morfa Harlech

Mae cwtiliad torchog yn nythu ar y traeth o Fawrth i Orennaf - ceiswch beidio a tharfu arnynt! Mae adar fel yr ehedydd a chlochwr y cerrig yn magu yn y twyni, gyda phibyddion coesgoch a chorchiwigled yn defnyddio'r morfa heli. Yn y gaerf mae rhodydion fel piôd y môr, pibyddion y mawn a phibyddion y twyd yn bwydo ar hyd y draethlin, ac mae amrywiaeth o hwyaid gwylt yn defnyddio'r aberoedd a'r morfa heli.

A national natural treasure

This impressive coastal landscape is one of our richest natural treasures and home to a diverse range of plants and animals, all especially adapted to life at the edge of the sea.

Sand dunes support a range of rare flowers

From the Min y Don car park (see map), in spring and summer keep an eye out for the three-coloured dune pansy, the pyramidal orchid or even the scarce bee orchid. Or you may be lucky enough to see a maiden pink.

A home for scarce insects

When in flower, the dry dune grasslands are home to a number of butterflies and moths, such as the six-spot burnet moth and the common blue and small copper butterflies. Other insects such as some of our rarest mining bees and solitary wasps depend on bare sand.

Morfa Harlech's feathered friends

Ringed plover nest on the beach from March - July so please try not to disturb them! Birds such as the skylark and stonechat breed in the dunes, with redshank and lapwing using the saltmarsh. In winter wading birds such as oystercatcher, dunlin and sanderling feed along the shoreline, and wildfowl make use of the estuaries and saltmarsh.

ER EICH DIOGELWCH

- Peidiwch â gweud tyllau neu dwneli yn y twyni tywod - gall y tywod syrru arnoch a'ch mygu
- Byddwch yn ofalus o ffensiws sydd wedi eu claddu'n rhannol yn y twyni - gallant fod yn beryglus
- Cadwch eich cŵn ar dennyd yn ystod tymor magu adar Mawrth - Gorfennaf: mae cwtiliad torchog yn nythu ar y traeth ac adar eraill yn y twyni ac ar y morfa heli
- Pedidwch â chyffwrdd a gweadillion milwrol - fe allant wrwydro! Ffoniwr yr Heddlu ar 999 pe baech yn gweld unrhyw betw amheus
- Mae anifeiliad yn pori'r twyni a'r morfa heli - cadwch bellter rhwng dduoch a chi a hwyr

FOR YOUR SAFETY

- Do not dig holes or tunnels in the sand dunes - sand can collapse and suffocate you
- Beware of partially buried fences in the dunes - they can be dangerous
- Please keep dogs on leads during the bird breeding season March - July: ringed plovers nest right on the beach and other birds nest in the dunes and saltmarsh
- Do not touch any military debris - it may explode! Report any suspect objects to the Police by calling 999
- Livestock graze the dunes and saltmarsh - please keep away from grazing animals

DOWNLOAD OUR FREE APPS
for Android and iPhone

CYMRU | WALES
PlacesToGo®

I ganfod lleoedd eraill ardderchog CNC y gellir ymfud a hwyr yng Nghymru.
To find other great NRW places to visit in Wales.

CYMRU | WALES
PlaceTales®

I ganfod nodweddion hyndd ddifyr yng nghoedwigoedd CNC a Gwarchodfeydd Natur Cenedlaethol.
To discover fascinating features in NRW forests and National Nature Reserves.